

Concept notulen

Algemene Vergadering van Aandeelhouders
ASR Nederland N.V.

29 mei 2024

ASR Nederland N.V.
Archimedeslaan 10, Utrecht

(Deze concept notulen zijn een zakelijke weergave
van de inhoud van de vergadering)
Woensdag 29 mei 2024, 10.00 – 13.00 uur

a.s.r.
de nederlandse
verzekerings
maatschappij
voor alle
verzekeringen

Agenda

1. Opening en mededelingen	5
2. Jaarverslag 2023	5
2a Ter bespreking: jaarverslag 2023	5
2b Ter bespreking: verslag van de Raad van Commissarissen	9
2c Ter bespreking: corporate governance	10
2d Ter adviserende stemming: remuneratierapport 2023	10
3. Jaarrekening 2023 en dividend	11
3a Ter stemming: voorstel tot vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2023	11
3b Ter bespreking: toelichting op het reserverings- en dividendbeleid	14
3c Ter stemming: voorstel tot uitkering van dividend	14
4. Benoeming externe accountant	14
4a Ter bespreking: toelichting op de voordracht	14
4b Ter stemming: voorstel tot benoeming KPMG als accountant voor de boekjaren 2025 tot en met 2029	15
5. Verlening van decharge	15
5a Ter stemming: voorstel tot verlening van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur over het boekjaar 2023	15
5b Ter stemming: voorstel tot verlening van decharge aan de leden van de Raad van Commissarissen over het boekjaar 2023	15
6. Verlenging van de bevoegdheden van de Raad van Bestuur	15
6a Ter stemming: voorstel tot verlenging van de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot uitgifte van gewone aandelen en/of verlenen van rechten tot het nemen van gewone aandelen	15
6b Ter stemming: voorstel tot verlenging van de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot beperking of uitsluiting van het wettelijk voorkeursrecht	15
6c Ter stemming: voorstel tot machtiging van de Raad van Bestuur tot verkrijging van eigen aandelen door de vennootschap	16
7. Samenstelling Raad van Commissarissen	16
7a Ter bespreking: aftreden van Herman Hintzen als lid van de Raad van Commissarissen	16
7b Ter stemming: gelegenheid voor de Algemene Vergadering tot het doen van aanbevelingen aan de Raad van Commissarissen	16
7c Ter bespreking: kennisgeving van de voordracht door de Raad van Commissarissen tot benoeming van Bob Elfring als lid van de Raad van Commissarissen	17
7d Ter stemming: voorstel tot benoeming van Bob Elfring als lid van de Raad van Commissarissen	17
7e Ter stemming: voorstel tot herbenoeming van Joop Wijn als lid en tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen	17

8. Rondvraag	18
9. Sluiting	18

Aanwezig:

De voltallige Raad van Commissarissen:

Joop Wijn, voorzitter van de Raad van Commissarissen en voorzitter van de Nominatie en ESG Commissie
Herman Hintzen, vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen
Sonja Barendregt, voorzitter van de Audit en Risicocommissie
Gisella van Vollenhoven, voorzitter van de Remuneratiecommissie
Gerard van Olphen

De voltallige Raad van Bestuur:

Jos Baeten, CEO
Ingrid de Swart, COO/CTO
Ewout Hollegien, CFO

De secretaris van de vergadering:

Diane de Groot-de Vries

Namens KPMG, de externe accountant:

Ton Reijns

De notaris heeft voorafgaand aan en tijdens de vergadering toezicht gehouden op het correcte verloop van de stemmingen en is vandaag als gevolmachtigde aanwezig:

Paul van der Bijl, NautaDutilh

De aandeelhouders:

De aandeelhouders die aanwezig dan wel vertegenwoordigd zijn, vertegenwoordigen 83,52% van het geplaatste kapitaal.

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent om 10.00 uur de jaarlijkse Algemene Vergadering van a.s.r. Hij heet de aanwezigen van harte welkom. a.s.r. heeft ervoor gekozen om de vergadering ook in hybride vorm aan te bieden zodat een optimale interactie met de aandeelhouders kan plaatsvinden. Van de mogelijkheid om virtueel deel te nemen aan de vergadering is geen gebruik gemaakt.

Namens a.s.r. zijn de voltallige Raad van Commissarissen en de voltallige Raad van Bestuur aanwezig. Tevens is Bob Elfring, als kandidaat-lid van de Raad van Commissarissen aanwezig.

Tevens is namens de accountant (KPMG) de heer Reijns aanwezig. De heer Reijns zal bij agendapunt 4 over de jaarrekening en het dividend een presentatie geven en eventuele vragen daarover beantwoorden. Als secretaris van deze vergadering treedt mevrouw De Groot op. Daarnaast is de Centrale Ondernemingsraad en een afvaardiging van het management aanwezig.

De heer Van der Bijl, notaris (NautaDutilh), wordt als gevolmachtigde van de aandeelhouders welkom geheten. De notaris heeft voorafgaand aan de vergadering toezicht gehouden op een correct verloop van de stemming van aandeelhouders die voorafgaand aan deze vergadering reeds via volmacht hun stem hebben uitgebracht. De agendapunten waarover gestemd kon worden zijn agendapunt 2, 3, 4, 5, 6 en 7. De voorzitter licht toe dat de stemming door de aanwezigen in de zaal per elektronische stem geschiedt.

De voorzitter meldt dat van de vergadering een audio-opname wordt gemaakt voor het opmaken van de notulen. Na het delen van de notulen zullen deze worden vastgesteld en getekend door de voorzitter en de secretaris. Ook is de vergadering via een webcast live te volgen (zowel in het Nederlands als in het Engels).

De voorzitter stelt vast dat de vergadering is opgeroepen in overeenstemming met de vereisten van de wet en de statuten, zodat de vergadering rechtsgeldige besluiten kan nemen. Voorts constateert de voorzitter dat er vanuit de aandeelhouders geen voorstellen ter behandeling zijn ingediend. Derhalve zal de agenda leidend zijn. Er zijn door de aandeelhouders vooraf geen vragen ingediend. Tot slot wordt een aantal huishoudelijke mededelingen gedaan.

2. Jaarverslag 2023

2a Ter bespreking: jaarverslag 2023

De voorzitter geeft het woord aan de heer Baeten die namens de Raad van Bestuur een toelichting zal geven op het jaarverslag, de (financiële) resultaten over 2023 en het dividendbeleid.

De heer Baeten neemt in de presentatie de aandeelhouders mee in het jaar 2023 en blikt terug op de transactie met Aegon Nederland die op 4 juli 2023 (closing) is afgerond. Hiermee is de grootste combinatie van activiteiten gemoeid die a.s.r. sinds de IPO in 2016 heeft meegemaakt. De bedrijven hebben behoorlijk succesvol gepresteerd en a.s.r. is erin geslaagd sterke resultaten neer te zetten en een robuuste balans te handhaven. Daarnaast heeft a.s.r. nieuwe boekhoudregels geïmplementeerd die voor een heel jaar a.s.r. en een half jaar Aegon Nederland gerapporteerd moesten worden. Het voor een halfjaar meenemen van de cijfers van Aegon Nederland, verklaart een groot deel van de ontwikkelingen van de cijfers.

De heer Baeten geeft aan dat de strategie van a.s.r. gericht is op lange termijn waardecreatie voor de stakeholders, waaronder klanten, medewerkers, de maatschappij en aandeelhouders. De heer Baeten licht de doelstellingen voor deze stakeholders toe. Bij a.s.r. is duurzaamheid verankerd in producten en diensten, in het duurzame beleggingsbeleid, in de bedrijfsvoering en in het personeelsbeleid. a.s.r. is ervan overtuigd dat bedrijven die een maatschappelijke bijdrage leveren op de lange termijn meer waarde creëren.

De heer Baeten gaat door naar de financiële en niet financiële resultaten. De financiële doelstellingen hebben bijna allemaal een positieve ontwikkeling laten zien. De solvabiliteit is verlaagd door voornamelijk de combinatie met Aegon Nederland. Het operationeel resultaat verbeterde met bijna 40%. Naast de toevoeging van Aegon Nederland heeft a.s.r. in alle bedrijfssegmenten gunstige ontwikkelingen gezien. De organische kapitaalcreatie van a.s.r. van € 938 miljoen is in lijn met de verwachtingen voor het hele jaar. a.s.r. is verheugd met de groei in kapitaalcreatie van de nieuwe combinatie en de sterke prestaties van de bedrijfsonderdelen. De sterke prestaties komen ook terug in de verbeterde operationele Return on Equity (ROE) en de toegenomen verzekeringsomzet. De solvabiliteitsratio bedraagt 176%. De daling is voornamelijk veroorzaakt door de impact van de transactie met Aegon Nederland.

Dit wordt nu volledig geabsorbeerd en de verwachting is dat de balans verder aan kracht zal winnen naarmate het integratieplan wordt uitgevoerd en kapitaal wordt gegenereerd. De solvabiliteitsratio omvat ook de impact van de schikking met de consumentenorganisaties betreffende het dossier beleggingsverzekeringen en een aantal technische ontwikkelingen, waaronder de impact van marktbevingen. Vanuit een strategische analyse heeft a.s.r. besloten om Knab aan een andere aandeelhouder over te dragen, BAWAG. Zodra deze transactie is afgerond zal dat naar verwachting een positieve impact op de solvabiliteit van a.s.r. hebben van zo'n 13 procentpunten.

De heer Baeten licht toe dat de reputatie van a.s.r. als duurzame verzekeraar blijft toenemen en is blij met de waardering van a.s.r. onder jongeren. a.s.r. wil de beste financiële dienstverlener van Nederland zijn. Er is een groeiende waardering door klanten wat tot uiting komt in de relationele NPS die verbeterde van -11 naar -7. Deze is echter nog niet op het gewenste niveau en er wordt gewerkt aan verdere verbeteringen. De betrokkenheid van de medewerkers wordt erg gewaardeerd. a.s.r. realiseert zich dat hier druk op kan komen door de integratie en vooral met betrekking tot medewerkers van wie de kantoorlocatie in de loop van de tijd zal sluiten en waarvan de reisafstand aanzienlijk toeneemt. De doelstelling van 65% reductie van de CO2-voetafdruk is vóór de beoogde datum al overschreden en eind 2023 bedroeg de reductie 70%. Er wordt goede voortgang geboekt met de impactinvesteringen met een stijging van € 1,1 miljard door een combinatie van nieuwe investeringen en positieve herwaarderingen. a.s.r. krijgt voor duurzaamheid reeds enige jaren een positieve erkenning van nationale en internationale duurzaamheidsbenchmarks. Dat blijkt o.a. uit de erkenning van Sustainalytics dat a.s.r. voor haar duurzaamheid nog steeds als de op één na beste verzekeraar van de wereld ziet. Ook wordt a.s.r. goed gewaardeerd door MSCI en in Nederland door de Eerlijke Verzekeringwijzer.

Het operationeel resultaat van het segment Schade steeg met € 122 miljoen, vooral als gevolg van een hoger operationeel verzekeringsresultaat door betere verzekeringstechnische resultaten bij Arbeidsongeschiktheid en Zorg. Daarnaast droeg Aegon Nederland bij en was de beleggingsmarge hoger. De premieomzet steeg met ruim 25%, gedreven door autonome groei bij Schade, Arbeidsongeschiktheid en Zorg en door de bijdrage van Aegon Nederland.

Bij P&C verbeterde de combined ratio naar 93,6%. Naast het intensievere autoverkeer en de hogere claimfrequentie is a.s.r. terug op het niveau van vóór de coronacrisis. Ook zag a.s.r. de claiminflatie stijgen. Er zijn prijsverhogingen doorgevoerd om de verdere schade-inflatie voor te zijn en hiermee ook de hogere herverzekeringskosten te dekken. De winstgevendheid van de arbeidsongeschiktheid-portefeuille verbeterde als gevolg van prijsverbeteringen op het gebied van collectieve arbeidsongeschiktheid die in 2022 was doorgevoerd. Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door enige verslechtering van de ziekteverzuim-portefeuille, vanwege een lichte toename van het aantal mensen dat zich voor een langere termijn ziek meldt. De groei bij Zorg in het afgelopen seizoen droeg positief bij aan het resultaat dankzij een betere kostendekking door voornamelijk een groeiende portefeuille, resulterend in een daling van de combined ratio naar 98,9%.

Het operationeel resultaat van het segment Leven werd beïnvloed door meerdere verzekerings- en beleggingstechnische ontwikkelingen en steeg voornamelijk door de toevoeging van Aegon Nederland. De ontvangen premies en de premieinstroom stegen fors afgelopen jaar, vooral dankzij de toevoeging van Aegon Nederland. De organische groei van de pensioen-DC-instroom werd gedreven door een stijging van de periodieke premies van 'Werknemers Pensioen' en de door klanten gestorte gelden voor 'Doenpensioen'.

De heer Baeten licht voorts toe dat het operationeel resultaat van de asset management activiteiten voornamelijk groeide door de toevoeging van het hypotheekbedrijf van Aegon Nederland. Het totale beheerd vermogen voor derden steeg met € 0,8 miljard naar € 29,3 miljard, wederom voornamelijk door de toevoeging van het beheerd vermogen van de activiteiten van Aegon Nederland, maar ook door positieve herwaarderingen en een netto-instroom in de overige portefeuilles. De hypotheekproductie steeg met € 0,8 miljard naar € 6,1 miljard. Het operationeel resultaat bij Distribution and Services (D&S) steeg dankzij de bijdrage van de D&S-entiteiten van Aegon Nederland (Robidus, TKP en Nedasco). Het segment Bank bestaat uit de bankactiviteiten van Knab, dat voor de tweede helft van 2023 meetelde. Als gevolg van de aankondiging op 1 februari 2024 om Knab te verkopen, wordt het vanaf die datum geclassificeerd als 'aangehouden voor verkoop' in het bancaire segment. Het operationeel resultaat bij Holding and Other daalde naar € -200 miljoen door voornamelijk de stijging

van de rentelasten in verband met de € 1 miljard Tier 2 hybride obligatie-uitgifte in november 2022 en ook hogere kosten als gevolg van de overdracht van activiteiten naar de holding- en transitiekosten om het merk Ditzo stop te zetten.

Voorts wordt er een toelichting gegeven op het voorgestelde dividend. Gegeven de resultaten stelt a.s.r. een totaal dividend voor van € 2,89 per aandeel. Gezien het reeds uitgekeerde interim-dividend van € 1,08 betekent dat een slotdividend van € 1,81. De stijging van het dividend weerspiegelt het vertrouwen in de bedrijfscombinatie van a.s.r. en Aegon Nederland.

De heer Baeten geeft een korte toelichting op de transactie met Aegon. a.s.r. is tevreden over de vooruitgang en de verhoging van de doelstelling voor kosten synergieën naar € 215 miljoen. a.s.r. ligt goed op koers met de tot nu toe ontvangen adviesaanvragen en instemmingen van de Centrale Ondernemingsraad, die een belangrijke voorwaarde zijn voor de integratie van functies en afdelingen.

De analyse van de cultuur van a.s.r. en Aegon Nederland is afgerond waarbij is gekeken naar de overeenkomsten en verschillen tussen beide bedrijven. Op dit moment wordt het cultuurplan opgestart en uitgerold. De migratie van polissen, integratie van IT processen en systemen verlopen volgens plan. Daarnaast werkt a.s.r. aan de implementatie van het Partieel Intern Model om het Aegon-model uit te breiden naar a.s.r. Leven.

De heer Baeten is trots op de resultaten over 2023 voor zowel klanten, medewerkers, de samenleving als voor aandeelhouders en de inzet van alle medewerkers die dit mogelijk hebben gemaakt.

De voorzitter bedankt de heer Baeten voor de toelichting en gaat over tot de vragenronde.

Mevrouw Koelewijn (VBDO) complimenteert a.s.r. met het gevoerde beleid op het gebied van duurzaamheid. Mevrouw Koelewijn stelt als eerste een vraag over de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). In hoeverre verwacht a.s.r. in 2025 volledig te voldoen aan de CSRD en welke resterende uitdagingen voor de CSRD heeft a.s.r. geïdentificeerd?

De heer Baeten licht toe dat de verwachting is dat a.s.r. over rapportagejaar 2024 voldoet aan de CSRD. Eén van de meest complexe uitdagingen voor a.s.r. is om de datacollectie met betrekking tot ESG vanuit de waardeketen verder neer te zetten en

te ontwikkelen. Indien blijkt dat in het eerste rapportagejaar bepaalde datapunten niet beschikbaar zijn, dan zal a.s.r. daar transparant over zijn en aangeven welke stappen er ondernomen worden om ervoor te zorgen dat a.s.r. de data wel beschikbaar krijgt. Due diligence is bij a.s.r. geïntegreerd in diverse beleidstukken. De volledigheid van de acties en het monitoren van de waardeketen ziet a.s.r. als meest uitdagend. a.s.r. steunt daarbij op de verbetercyclus van het due diligence proces zoals ontworpen in de OECD Guidelines and the UN Guiding Principles.

Mevrouw Koelewijn (VBDO) licht vervolgens toe dat VBDO verheugd is om te lezen dat a.s.r. biodiversity and ecosystems services als materieel onderwerp heeft geïdentificeerd en dat ook het Klimaat- en biodiversiteitsverslag 2023 is gepubliceerd. Wat doet a.s.r. concreet op het gebied van biodiversiteit en hoe worden deze inspanningen geïntegreerd in de CSRD-rapportage?

De heer Baeten antwoordt dat a.s.r. in het Klimaat- en biodiversiteitsverslag 2023 verslag doet over haar natuur-gerelateerde impacts, afhankelijkheden, risico's en kansen voor de bedrijfsonderdelen Vermogensbeheer, Vastgoed en Schade. Het nieuwe TNFD framework en de LEAP methode zijn gebruikt voor de beoordeling van de interactie van onder meer bedrijven met de natuur. Naast het bieden van inzicht werkt a.s.r. ook actief aan biodiversiteitsherstel in samenwerking met partners door onder meer het aanmoedigen van boeren om de grond duurzaam te beheren: in de eerste drie jaar ontvangen zij 10%, en in de jaren daarna 5% korting.

Mevrouw Koelewijn (VBDO) vraagt tenslotte hoe a.s.r. het thema 'leefbaar loon' adresseert in de rol als belegger?

De heer Hollegien licht toe dat a.s.r. via het Platform Living Wage Financials (PLWF) asset management bedrijven aanspreekt en dat a.s.r. het beleid en de praktijk van bedrijven op het gebied van living wages en living incomes, voor zowel de eigen operaties van een bedrijf als de toeleveringsketens, beoordeelt. Vorig jaar was a.s.r. voorzitter van de werkgroep Agri & Retail en heeft a.s.r. het jaarlijkse PLWF evenement gehost.

De heer Rienks stelt vervolgens drie vragen. Allereerst vraagt de heer Rienks een toelichting op de strategie rondom Aegon bank (Knab). Vervolgens vraagt de heer Rienks naar de visie van a.s.r. op de positie van tussenpersonen en tenslotte op de visie van a.s.r. ten aanzien van duurzaam herstel.

De heer Baeten licht toe dat na een uitvoerige strategische evaluatie van de activiteiten van Knab, in combinatie met een beoordeling van het voorstel van BAWAG, a.s.r. van mening is dat de toekomst van Knab en de dienstverlening aan haar klanten beter gediend zijn door onderdeel te zijn van BAWAG. De verkoop van Knab heeft daarnaast ook impact op de solvabiliteit van a.s.r.

Mevrouw De Swart geeft een toelichting op de positie van tussenpersonen en de visie van a.s.r. daarop. Tussenpersonen blijven belangrijk voor a.s.r. omdat zij onder andere veel bedrijven adviseren. a.s.r. geeft haar klanten de keuze of ze via het intermediair of rechtstreeks met a.s.r. zaken willen doen. a.s.r. speelt in op het feit dat voor particuliere klanten de rol van tussenpersonen al enige tijd aan het afnemen is en dat digitalisering steeds belangrijker wordt. Zowel a.s.r. als tussenpersonen investeren daarin. a.s.r. wil er menselijk zijn als dat nodig is en het digitaal zo makkelijk mogelijk te maken als het kan.

De heer Baeten licht vervolgens toe dat a.s.r. op een duurzame manier maatschappelijke impact wil maken op het gebied van duurzaam ondernemen in de financiële sector. Daar hoort duurzaam (schade) herstel bij. Het vervangen van een product of schade zet een keten in gang zet die belastend is voor de wereld, terwijl herstellen vaak heel goed mogelijk en net zo goed is. a.s.r. biedt klanten daarom de gelegenheid om schade duurzaam te (laten) herstellen.

De heer Vreeken (We Connect You, Public Affairs en Investor Relations) benoemt enkele geopolitieke, nationale en politieke ontwikkelingen en vraagt of a.s.r. kan reflecteren op het effect daarvan voor zaken waar a.s.r. een rol kan spelen zoals defensie en duurzaamheid?

De heer Baeten geeft aan dat a.s.r. streeft naar een duurzame samenleving waarin mensen kunnen leven in vrede en veiligheid en vindt dat een democratie en haar burgers beschermd moeten worden. a.s.r. sluit directe investeringen in de wapenindustrie sinds 2007 uit maar blijft dit wel indirect doen via beleggingen in democratische overheden.

De heer Keyner (VEB) stelt voorts vragen over klanten, medewerkers en aandeelhouders. Allereerst vraagt de heer Keyner een toelichting op de scores op klanttevredenheid, en de lagere scores in enkele bedrijfsonderdelen, en de verwachting rondom de klantenportefeuilles in relatie tot de integratie. Vervolgens vraagt de heer Keyner naar de wijze

waarop a.s.r. omgaat met het behoud van medewerkers, kennis en continuïteit in relatie tot de samenvoeging met Aegon Nederland. Tenslotte vraagt de heer Keyner naar het standpunt van a.s.r. op de winstgevendheid en de inzet van het kapitaal en de keuze van a.s.r. voor sociale of ecologische ambities in verhouding tot financiële lange termijn rendementen.

Mevrouw De Swart licht toe dat de relatieve klanttevredenheid het afgelopen jaar is gestegen, maar niet zo hard als bij concurrenten, en dat op dagbasis metingen plaatsvinden over het klantcontact via de telefoon, maar ook via andere kanalen. Met name de digitale kanalen worden steeds belangrijker. Deze uitkomsten worden echter niet gereflecteerd in de NPS-C metingen. Mevrouw De Swart licht aan de hand van enkele voorbeelden toe dat a.s.r. op punten kan leren en verbeteren als het om klantcontact gaat en dat daar ook acties op worden ondernomen. Voorts licht mevrouw De Swart toe dat er inmiddels enkele conversies hebben plaatsgevonden en dat deze goed zijn verlopen. De terugloop in de klantenportefeuilles bij Schade en Inkomen ligt ruim onder de aannames. Tenslotte geeft mevrouw De Swart aan dat er, mede gezien de samenvoeging met Aegon Nederland, veel aandacht is voor cultuur en medewerkers en dat het a.s.r. voldoende lukt om de juiste kennisdragers te verbinden waardoor het kenniseffect goed kan worden geborgd.

De heer Hollegien licht toe dat in de strategie van a.s.r. duurzame lange termijn waardecreatie voor haar stakeholders centraal staat. a.s.r. onderscheidt vier belangrijke stakeholders: klanten, medewerkers, aandeelhouders en de samenleving waarin a.s.r. opereert. De focus op lange termijn waardecreatie vanuit alle stakeholders zorgt ervoor dat a.s.r. in staat is om ook in de toekomst goede rendementen te realiseren als onderneming.

De voorzitter deelt mede dat Eumedion niet fysiek aanwezig is en schriftelijk een vraag heeft gesteld. Eumedion vraagt of a.s.r. bereid is om vanaf 2025 het CSRD-duurzaamheidsverslag aan de Algemene Vergadering voor te leggen om zo het belang van duurzaamheidsinformatie (en de verantwoording daarover) op eenzelfde niveau als financiële informatie, zoals de jaarrekening, te brengen?

De heer Baeten licht toe dat het duurzaamheidsverslag vanaf het boekjaar 2024 onderdeel is van het jaarverslag. De jaarrekening wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de aandeelhouders, maar voor het bestuursverslag is

dat niet het geval. In het duurzaamheidsverslag zal verantwoording worden afgelegd over de voor a.s.r. materiele duurzaamheidsonderwerpen. a.s.r. is intrinsiek gemotiveerd om stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid en a.s.r. zal daar ook transparant over (blijven) rapporteren. Het onderwerp, waaronder de wetgeving, is volop in ontwikkeling en een essentieel onderdeel van de strategie.

De heer Spruijt geeft aan dat in het jaarverslag staat dat de reputatie van a.s.r. op het gebied van duurzaamheid verder is verbeterd en dat a.s.r. blij is met de waardering van met name jongere mensen. De heer Spruijt vraagt waardoor die waardering door jonge mensen is gegroeid. Vervolgens stelt de heer Spruijt een vraag over de arbeidsmarkt en de toenemende digitalisering en de zienswijze van a.s.r. daarop.

De heer Baeten geeft aan dat jongeren binnen a.s.r. veel support krijgen. Zo heeft a.s.r. onder andere een jongeren netwerk. Ook constateert a.s.r. dat vanuit de arbeidsmarkt positief naar a.s.r. wordt gekeken en dat uit gesprekken met jongeren blijkt dat zij voor a.s.r. kiezen vanwege het maatschappelijke en duurzame profiel.

Mevrouw De Swart geeft een toelichting op de vraag van de heer Spruijt over digitalisering. Het gebied waar a.s.r. op korte termijn snel waarde kan creëren is efficiency in het domein van de klantbediening zoals het geautomatiseerd vastleggen van gespreksverslagen van telefoongesprekken middels speech-to-text en het voorspellen van klantcontact. Van daaruit wordt data bij elkaar gebracht en kunnen medewerkers wennen aan werken met AI. Het idee van speech-to-text, waarbij tekst wordt samengevat en geanalyseerd, is veel breder en generiek inzetbaar binnen a.s.r. Het kan ook gebruikt worden voor andere data zoals e-mail, (inkoop)contracten, jaarverslagen en juridische documenten waarop middels data science verdere analyses gedaan kan worden.

De heer Keyner (VEB) vraagt een toelichting op een passage uit het jaarverslag op pagina 22 die gaat over mogelijkheden voor a.s.r. voor illiquide beleggingen om de lange termijn rendementen meer te stabiliseren.

De heer Hollegien licht toe dat a.s.r. jaarlijks vaststelt hoe een zo optimaal mogelijke beleggingsportefeuille kan worden samengesteld. Dit gebeurt op basis van onder andere de liquiditeit, solvabiliteit en economische verwachtingen.

De passage waaraan de heer Keyner refereert zegt dat a.s.r., vanuit dit proces, mogelijkheden voor een optimalisatie ziet om binnen het gewenste risicoprofiel meer rendementen te realiseren op de beleggingsportefeuille.

De heer De Vries stelt vervolgens een vraag over hoe de voorbereidingen binnen a.s.r. gaan ten aanzien van de implementatie van de nieuwe pensioenwet, eventuele wijzigingen hierop, en welke mogelijke kansen a.s.r. ziet door deze nieuwe wet.

De heer Baeten licht toe dat a.s.r. over de nieuwe pensioenwet in nauw contact staat met verschillende stakeholders, waaronder de betrokken ministeries, en daarmee ook betrokken is bij mogelijke verdere discussies die ontstaan ten aanzien van de wet. Pensioenfondsen en verzekeraars zijn intensief bezig om de nieuwe pensioenwet te implementeren. a.s.r. heeft een nieuwe omgeving gerealiseerd met een nieuw systeem en heeft al werkgevers mogen verwelkomen die hun pensioenopbouw bij a.s.r. onderbrengen. a.s.r. ziet kansen om verder te groeien in de Nederlandse pensioenmarkt, waaronder door pensioenfondsen die aangegane verplichtingen overdragen aan een verzekeraar.

De voorzitter dankt de deelnemers voor de vragen en constateert dat er geen vervolgvragen zijn. De voorzitter sluit het agendapunt en gaat over naar agendapunt 2b.

2b Ter bespreking: verslag van de Raad van Commissarissen

De voorzitter gaat over naar het verslag van de Raad van Commissarissen, zoals opgenomen in het jaarverslag, waarin uitvoerig verslag is gedaan van de onderwerpen die het afgelopen jaar op de agenda hebben gestaan. Een aantal onderwerpen wordt verder toegelicht.

In 2023 was de Aegon transactie en integratie een belangrijk onderwerp voor de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van deze transactie. Tijdens de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 17 januari 2023 is de transactie voorgelegd met de bijbehorende governance.

Sinds de closing op 4 juli 2023 is de Raad van Commissarissen uitgebreid naar zeven leden. In de nieuwe samenstelling is de Raad van Commissarissen snel een eenheid geworden die open, constructief

en met onderling vertrouwen samenwerkt. Eind 2023 heeft de Raad van Commissarissen geëvalueerd onder leiding van een externe partij, en is de samenwerking en het functioneren uitvoerig besproken waarbij er goede afspraken zijn gemaakt. Sinds de closing is ook de Management Board geïnstalleerd. Deze bestaat uit de leden van de Raad van Bestuur, aangevuld met de COO Life, Willem van den Berg, de CRO, Rozan Dekker en de CHRO, Jolanda Sappelli.

De Raad van Commissarissen waardeert de inzet en discipline van de Management Board, de Centrale Ondernemingsraad en alle betrokken medewerkers bij de totstandkoming van de transactie. De Raad van Commissarissen houdt nauwlettend toezicht op het integratieproces en is tevreden dat de integratieactiviteiten op schema liggen, inclusief de voorbereidingen voor de invoering van een gedeeltelijk intern model voor a.s.r.

Andere belangrijke onderwerpen voor de Raad van Commissarissen in 2023 waren de implementatie van IFRS 17 en 9, de verschillende geopolitieke ontwikkelingen en het dossier beleggingsverzekeringen. Op 29 november 2023 kondigde a.s.r. aan in dit dossier een overeenkomst te hebben gesloten met vijf belangenbehartigers. De partijen hebben de uitvoering van de afspraken inmiddels opgepakt. Zodra de regeling definitief is, worden alle collectieve procedures van de belangenorganisaties tegen Aegon en a.s.r. beëindigd. Dit betekent dan dat er duidelijkheid is voor klanten en dat dit dossier kan worden afgesloten.

Tot slot heeft a.s.r. op 1 februari 2024 aangekondigd dat er overeenstemming is bereikt over de verkoop van Aegon Bank (Knab) aan BAWAG Group AG. Deze transactie markeert een belangrijke stap voor Knab en a.s.r. aangezien het de waarde voor alle betrokken stakeholders maximeert. De afronding van deze transactie wordt verwacht in de tweede helft van 2024.

Daarnaast zijn opgenomen de verslagen van de drie commissies van de Raad van Commissarissen, de Audit en Risicocommissie, de Nominatie en ESG Commissie en de Remuneratiecommissie.

De heer Keyner (VEB) stelt achtereenvolgens twee vragen. De eerste vraag ziet op het aflopen van de benoemingstermijn van de heer Baeten en zijn opvolging, de tweede vraag ziet op de visie van de Raad van Commissarissen op de klanttevredenheid.

De voorzitter licht toe dat de benoemingstermijn van de heer Baeten loopt tot en met de Algemene Vergadering van 2026. De Raad van Commissarissen denkt continue na over successie binnen de Raad van Bestuur en zal, zodra daartoe aanleiding is, de processen die daarmee gepaard gaan zorgvuldig doorlopen en daar verantwoording over afleggen. Ten aanzien van de klanttevredenheid licht de voorzitter toe dat hierover regelmatig door de Raad van Commissarissen wordt gesproken. De voorzitter geeft aan dat Raad van Commissarissen, net als de Management Board, vindt dat er hard wordt gewerkt om de klanttevredenheid te verbeteren maar dat deze nog niet op het gewenste niveau is.

De voorzitter constateert dat er verder geen vervolgvragen zijn en sluit dit agendapunt af en gaat over naar agendapunt 2c.

2c Ter bespreking: corporate governance

De voorzitter geeft een toelichting op de wijzigingen in de corporate governance. De juridische- en governance structuur van a.s.r. is beschreven in hoofdstuk 5.1 van het jaarverslag. a.s.r. voldoet aan de beginselen en best practice bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code die op haar van toepassing zijn.

Sinds de closing van de Aegon transactie op 4 juli 2023, is de governance binnen a.s.r. gewijzigd. Er is een Management Board geïntroduceerd die samen met de Raad van Bestuur verantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken bij a.s.r. en voor de implementatie en realisatie van de bedrijfsstrategie. Sinds 4 juli 2023 is ook de samenstelling van de Raad van Commissarissen veranderd. Met de komst van mevrouw Heijtmajer en de heer Friese is de Raad van Commissarissen uitgebreid van vijf naar zeven leden. De samenstelling van de Raad van Commissarissen zal ook ter sprake komen bij agendapunt 7.

De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn over dit agendapunt en gaat door naar agendapunt 2d.

2d Ter adviserende stemming: remuneratierapport 2023

De voorzitter gaat over naar agendapunt 2d, het remuneratierapport 2023. De voorzitter geeft het woord aan de voorzitter van de remuneratiecommissie, mevrouw Van Vollenhoven.

Mevrouw Van Vollenhoven licht toe dat in het remuneratierapport verantwoording wordt afgelegd over de wijze waarop in 2023 uitvoering is gegeven aan het beloningsbeleid. Dit betreft het beloningsbeleid waarmee de Algemene Vergadering in 2023 heeft ingestemd en waarmee a.s.r. ook voldoet aan de eisen van de herziene aandeelhoudersrechtenrichtlijn (zoals geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving). Conform deze regels wordt het remuneratierapport, althans dat deel dat ziet op de uitvoering van het beloningsbeleid in het boekjaar 2023, ter adviserende stemming voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

De voorzitter dankt mevrouw van Vollenhoven voor de toelichting, constateert dat er geen vragen zijn en geeft de aanwezigen de gelegenheid om te stemmen.

De voorzitter constateert dat er 169.571.055 stemmen voor, 3.118.374 stemmen tegen en 3.523.781 onthoudingen zijn wat neerkomt op een stemuitslag van 98,19%.

De voorzitter dankt de aandeelhouders voor een positief stemadvies en sluit het agendapunt af.

3. Jaarrekening 2023 en dividend

3a Ter stemming: voorstel tot vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2023

De voorzitter geeft aan dat is aangekomen bij het agendapunt over de vaststelling van de jaarrekening. De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Barendregt als voorzitter van de Audit en Risicocommissie.

Mevrouw Barendregt geeft een korte toelichting op de werkzaamheden van de Audit en Risicocommissie. In het jaarverslag staat in paragraaf 5.2.2. een verslag van deze werkzaamheden. In de reguliere commissievergaderingen is naast resultaat- en balansvraagstukken, het afgelopen jaar bijzondere aandacht uitgegaan naar voorbereidingen en voortgang op de integratie activiteiten van de combinatie met Aegon Nederland. Onderdeel hiervan zijn ook geweest de Purchase Price Allocation als gevolg van de transactie en de voortgang op de implementatie van het partieel intern model.

Daarnaast is uitgebreid en veelvuldig stilgestaan bij de initiële toepassing van IFRS 17 en 9.

Met name de impact op de financiële resultaten, de nieuwe elementen en de relatie tot Solvency II is hierbij uitgebreid behandeld. Er is binnen a.s.r. de afgelopen jaren enorm veel werk verricht vooruitlopend op de introductie van deze nieuwe standaarden. Met de publicatie van het halfjaarverslag 2023 en het jaarverslag 2023 heeft a.s.r. voor het eerst conform deze standaarden extern gerapporteerd.

Op basis van de risicoscenario's, zoals ook gehanteerd in de ORSA, heeft de Audit en Risicocommissie besproken en vastgesteld dat de solvabiliteit binnen de risicobereidheid van a.s.r. blijft. Dit onderstreept de robuuste solvabiliteitspositie van a.s.r. en de effectiviteit van de managementacties, ook in de combinatie met Aegon Nederland en in een veranderende renteomgeving.

Naast deze financiële ontwikkelingen wordt in de Audit en Risicocommissie tevens toezicht gehouden op informatiebeveiliging, daaruit voortvloeiende cyber security risico's en compliance-gerelateerde onderwerpen. De Audit en Risicocommissie is content met de stappen die binnen a.s.r. op deze onderwerpen worden gezet.

Voorts is in de vergaderingen van de Audit en Risicocommissie met regelmaat van gedachten gewisseld met de actuariële functionarissen over de adequaatheid van schattingen en veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de verzekerings-technische verplichtingen op de balans. Er is telkens geconstateerd dat deze schattingen en veronderstellingen zorgvuldig tot stand zijn gekomen en met voldoende prudentie.

Conform de rol van de Audit en Risicocommissie wordt de onafhankelijkheid van de externe accountant en de aanvullende opdrachten ieder kwartaal beoordeeld. De management letter en het verslag van de externe accountant waarin de belangrijkste observaties van de interne controle zijn belicht, zijn eveneens uitvoerig besproken. Bijzondere aandacht werd besteed aan de gerapporteerde kernpunten van de controle en de Commissie zal erop toezien dat er opvolging wordt gegeven aan de gerapporteerde bevindingen.

De Audit en Risicocommissie heeft, in afwezigheid van de Raad van Bestuur, met de externe accountant gesproken over onder andere de bevindingen bij de jaarrekeningcontrole en andere observaties. Hierbij zijn ook de ontwikkelingen binnen KPMG aan de orde geweest. Deze gesprekken zijn als zeer open,

kritisch en constructief ervaren. 2023 was vanwege de initiële toepassing van IFRS 17 en 9 alsmede de combinatie met Aegon Nederland een uitdagend jaar, ook voor de externe accountant. Namens de Commissie wordt de externe accountant bedankt voor de auditwerkzaamheden over het afgelopen jaar.

Tot slot staat mevrouw Barendregt stil bij de jaarafsluiting over 2023. In het eerste kwartaal van 2024 zijn de resultaten over het volledige financiële jaar 2023 uitgebreid besproken in de Audit en Risicocommissie. Dit omvat onder andere het persbericht, het jaarverslag, de jaarrekening, het accountantsverslag 2023 en het verslag van de actuariële functiehouder over 2023. Dit heeft geleid tot een positief advies van de Audit en Risicocommissie richting de Raad van Commissarissen aangaande het jaarverslag en de jaarrekening. Hierbij heeft de Commissie complimenten uitgesproken voor de stappen die zijn gezet om tot deze documenten te komen in het enerverende jaar 2023.

De voorzitter deelt mede dat Eumedion niet fysiek aanwezig is bij de Algemene Vergadering maar dat zij schriftelijk een vraag heeft gesteld. Eumedion vraagt of a.s.r. van KPMG de zekerheid heeft gekregen dat geen enkel lid van het auditteam van a.s.r. betrokken is geweest bij examenfraude in de periode 2017-2022 en of a.s.r. heeft aangedrongen op verbetermaatregelen binnen KPMG.

Mevrouw Barendregt licht toe dat in de Audit en Risicocommissie en door de Raad van Commissarissen transparant is gesproken over dit dossier en dat er vanuit KPMG ook schriftelijke bevestiging is ontvangen. Mevrouw Barendregt licht toe dat er geen enkele controle of assurance verklaring at risk is. De bij a.s.r. betrokken partners waren niet betrokken bij dit dossier. Over andere collega's kan KPMG uit hoofde van de AVG geen uitspraken doen. KPMG heeft in de organisatie passende maatregelen getroffen.

De heer Keyner (VEB) vraagt of een omissie bij de prijsindexatie van woonhuisverzekeringen voor internal audit van a.s.r. aanleiding is geweest om interne controlewerkzaamheden aan te scherpen.

De heer Baeten licht toe dat gebeurtenissen die anders gaan dan beleidsmatig bepaald, gereconstrueerd worden. Uit een analyse is gebleken dat het ging om een incident vanuit een menselijke gebeurtenis. a.s.r. heeft het incident opgelost, het

proces verbeterd en klanten hebben er geen nadeel van ondervonden.

a.s.r. heeft geconstateerd dat er geen sprake was van een structurele situatie en dat daarmee de getroffen maatregelen voldoende waren. Mevrouw Barendregt onderstreept de toelichting van de heer Baeten.

De voorzitter dankt mevrouw Barendregt voor de toelichting en nodigt de eindverantwoordelijke KPMG partner, de heer Reijns, uit om als accountant een toelichting te verstrekken op de controlewerkzaamheden van de jaarrekening van a.s.r. over 2023. De voorzitter merkt daarbij op dat de heer Reijns voor deze vergadering ontheven is van zijn geheimhoudingsplicht.

De heer Reijns dankt de voorzitter en maakt graag van de gelegenheid gebruik om een toelichting te geven op de werkzaamheden bij de controle van de jaarrekening en het jaarverslag 2023. De heer Reijns licht toe eindverantwoordelijk te zijn voor de controle die bij ASR Nederland is gedaan en gedurende de bijeenkomst van zijn geheimhoudingsplicht te zijn ontslagen en daarom vrijuit kan spreken en ook vragen kan beantwoorden.

De heer Reijns staat eerst stil bij de publiciteit over KPMG over het onderzoek naar het delen van antwoorden op vragen van verplichte toetsen en de schikking die hieruit naar voren is gekomen met de Amerikaanse toezichthouder. KPMG, en de heer Reijns persoonlijk, betreurt dat het delen van antwoorden heeft plaatsgevonden. KPMG voert onderzoek uit naar de oorzaken hiervan en heeft verschillende maatregelen genomen om dit in de toekomst te voorkomen. De heer Reijns licht toe dat hij zelf niet betrokken is geweest bij het delen van antwoorden, noch zijn collega partners die betrokken zijn bij de opdrachten van a.s.r. KPMG heeft dat tevens schriftelijk bevestigd aan a.s.r.

Voorts staat de heer Reijns stil bij de uitkomsten van de controle. KPMG heeft de geconsolideerde jaarrekening 2023 en de enkelvoudige jaarrekening 2023 van ASR Nederland gecontroleerd en heeft hierbij een goedkeurende controleverklaring afgegeven. De controleverklaring inzake de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening staat op pagina 350 tot en met 359 van het jaarverslag 2023. Daarnaast is een controle uitgevoerd op 28 non-financial KPI's (de non-financial information van de Aegon Nederland activiteiten waren niet in scope van KPMG) en een review op nader geduide niet-financiële informatie, zoals ook opgenomen in het jaarverslag.

KPMG heeft hierover een qualified conclusion afgegeven, waarvan de oorzaak is gelegen bij de berekening van een deel van de insurance related emissions (pagina 360 tot en met 363 in het jaarverslag).

Voorts wordt ingegaan op een aantal onderwerpen inzake de controleverklaring bij de jaarrekening. Het eerste onderwerp is materialiteit. KPMG heeft een controleplan opgesteld en besproken met de Audit en Risicocommissie in het voorjaar 2023 en naar aanleiding van de samenvoeging met Aegon Nederland per 4 juli 2023, is het controleplan in najaar 2023 bijgesteld en besproken. In dit controleplan geeft KPMG een nadere toelichting op de controleaanpak, waaronder de gehanteerde materialiteit, de risicobeoordeling met onder meer een duiding van de significante risico's, de reikwijdte van de controle en andere relevante onderwerpen, zoals de impact van de nieuwe accounting standaarden IFRS 17 en 9, de combinatie met Aegon Nederland en ontwikkelingen ten aanzien van de Unit-linked exposure. KPMG heeft de materialiteit bepaald op € 120 miljoen. Dit bedrag wijkt significant af van voorgaand jaar (€ 40 miljoen). De oorzaken hiervoor zijn de overgang naar een equity benchmark (naar aanleiding van de introductie van IFRS 17 en 9) en de toename van de grootte van a.s.r., door de business combinatie a.s.r. en Aegon Nederland. Sommige delen van de jaarrekening zijn met een lagere materialiteit gecontroleerd, als reactie op de aard van bepaalde toelichtingen. Deze lagere materialiteit, gebaseerd op kwalitatieve factoren, zijn bijvoorbeeld toegepast bij de controle van de toelichtingen in paragraaf 7.7.4 van het jaarverslag. Alle vastgestelde en niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan € 5 miljoen rapporteert KPMG schriftelijk conform de vooraf gemaakte afspraken aan de Audit en Risicocommissie. De niet-gecorrigeerde controleverschillen waren individueel en in totaliteit niet materieel voor de jaarrekening.

Teneinde in staat te zijn om de volledige verantwoordelijkheid te nemen voor de controle van de jaarrekening, heeft KPMG instructies verstuurd aan de accountants van groepsonderdelen om controlewerkzaamheden ten behoeve van de groepsaccountant te verrichten. Hierbij is bepaald voor welke entiteiten en met welke materialiteit deze controle moest plaatsvinden. Bijna alle controles van componenten zijn verricht door KPMG-accountants. De niet door KPMG gecontroleerde entiteiten en componenten betreffen voornamelijk de voormalige Aegon-entiteiten.

In de controle is een dekking gerealiseerd van 99% van het eigen vermogen en 93% van het resultaat voor belastingen. Voor gebieden die specifieke expertise vereisten zijn KPMG-specialisten in de controle betrokken, waaronder voor actuariële, IT- en waarderingsvraagstukken.

Tot slot licht de heer Reijns de kernpunten van de controle toe. Kernpunten zijn die punten die, naar het oordeel van KPMG, het meest significant zijn om over te rapporteren naar aanleiding van de controle: acquisition accounting for Aegon Nederland N.V., adoption of IFRS 17 insurance contracts, valuation of insurance contract liabilities and related assets, valuation of hard-to-value assets, unit-linked exposure en Solvency II disclosure. Deze kernpunten zijn besproken met de Raad van Bestuur, de Audit en Risicocommissie en de Raad van Commissarissen.

KPMG heeft alle besprekingen van de Audit en Risicocommissie bijgewoond en deels die van de Raad van Commissarissen. Er zijn ook separate gesprekken gevoerd met individuele leden van de Audit en Risicocommissie en de Raad van Commissarissen. KPMG ervaart een actief engagement van de Audit en Risicocommissie en merkt op dat de observaties van KPMG worden opgepakt.

Tot slot geeft de heer Reijns aan dat de controlewerkzaamheden van KPMG voldoende en toereikend controlebewijs hebben opgeleverd om een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2023 van a.s.r. af te geven. Vooruitkijkend naar 2024 licht de heer Reijns toe dat een concept versie van het audit plan voor 2024 in lijn ligt met 2023. KPMG zal de controlewerkzaamheden in 2024 op zich nemen van de voormalige Aegon Nederland entiteiten. Nieuw voor 2024 is de CSRD regelgeving waarbij de accountant een assurance rapport dient af te geven met tenminste een beperkte mate van zekerheid.

De heer Reijns wil graag de aandeelhouders, Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur en andere aanwezigen danken voor hun aandacht en komt daarmee aan het einde van de presentatie. De heer Reijns geeft aan graag beschikbaar te zijn voor vragen aangaande de controle van KPMG.

De voorzitter bedankt de heer Reijns voor zijn toelichting en vraagt aan de aanwezigen of er vragen zijn.

De heer Keyner (VEB) vraagt of a.s.r., in relatie tot de examenfraude, heeft overwogen om met KPMG

in gesprek te gaan over de tarieven voor de geleverde diensten.

De heer Reijns geeft een toelichting op het systeem voor kwaliteitswaarborging dat binnen KPMG is ingericht en benoemt de rol van de toezichthouder.

De heer Baeten licht toe dat a.s.r. geen twijfels heeft bij de door KPMG verrichte werkzaamheden en geeft aan dat er is gesproken over de factuur in het voordeel van a.s.r.

Voorts heeft de heer Keyner (VEB) een vraag over hoe de waardering van de cijfers van Aegon Nederland en a.s.r. tot stand komen en of daar verschillen in zitten.

De heer Reijns geeft aan dat voor beide de uitgangspunten zijn, zowel in de jaarrekening en ook de basis voor IFRS 17 en 9, om het zoveel mogelijk marktgericht te laten zijn in aansluiting op Solvency II.

De heer Hollegien vult daarop aan dat binnen de openingsbalans de grondslagen zoals a.s.r. die hanteert ook voor de Aegon verplichtingen worden gebruikt om op die manier dezelfde methodiek te hanteren.

De voorzitter constateert dat er geen vervolgvragen meer zijn en gaat over tot de stemming voor de goedkeuring van de jaarrekening 2023.

De voorzitter constateert dat er 176.015.883 stemmen voor, 39.507 stemmen tegen en 157.759 onthoudingen zijn. De jaarrekening 2023 is daarmee goedgekeurd met een stemuitslag van 99,98%.

De voorzitter sluit het agendapunt af en gaat door naar het volgende agendapunt.

3b Ter bespreking: toelichting op het reserverings- en dividendbeleid

3c Ter stemming: voorstel tot uitkering van dividend

De voorzitter geeft aan dat agendapunt 3b en 3c gelijktijdig behandeld zullen worden. Eerder deze vergadering is bij agendapunt 2 reeds een toelichting door de heer Baeten gegeven op het reserverings- en dividendbeleid van a.s.r. Voor het voorstel met nadere toelichting wordt verwezen naar de oproeping voor deze vergadering bij agendapunt 3c. Voorgesteld wordt om over het boekjaar 2023 in

totaal een dividend uit te keren van € 610 miljoen, zijnde € 2,89 per aandeel in contanten. Na het uitgekeerde interim dividend van € 1,08 resteert een slotdividend van € 1,81 per aandeel.

De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn en geeft de aanwezigen de gelegenheid om te stemmen.

De voorzitter constateert dat er 176.211.813 stemmen voor, 312 stemmen tegen en 1.090 onthoudingen zijn. Het voorstel tot uitkering van dividend is goedgekeurd met een stemuitslag van 100%.

De voorzitter sluit het agendapunt af en gaat door naar agendapunt 4.

4. Benoeming externe accountant

4a Ter bespreking: toelichting op de voordracht

De voorzitter licht toe dat KPMG op 22 mei 2019 door de Algemene Vergadering is benoemd als externe accountant voor een periode van vijf jaar, te weten over de boekjaren 2020 tot en met 2024. Het voorstel tot herbenoeming van KPMG is het resultaat van een grondig proces dat is begeleid door de Audit en Risicocommissie van de Raad van Commissarissen. Dit proces heeft geresulteerd in het advies tot herbenoeming, dat in overeenstemming met toepasselijke regelgeving is gegeven.

Aan dit advies ligt een aantal overwegingen ten grondslag. Allereerst het bewaken van de continuïteit tijdens de integratie van Aegon Nederland. Daarnaast is een intensief traject doorlopen in het kader van de implementatie van IFRS 17 en 9. Gebaseerd op de aanbeveling van de Audit en Risicocommissie doet de Raad van Commissarissen de voordracht aan de Algemene Vergadering tot benoeming van KPMG als externe accountant voor de boekjaren 2025 tot en met 2029. Daarbij worden de roulatietermijnen van de eindverantwoordelijke accountant en key assurance partner in acht genomen.

Bij agendapunt 3 zijn er reeds vragen gesteld over het examenfraude dossier bij KPMG. Afgelopen jaar is met KPMG transparant gesproken over dit dossier en heeft KPMG ook een schriftelijke bevestiging gegeven op, onder andere, dat er geen enkele controle of assurance verklaring at risk was of is.

4b Ter stemming: voorstel tot benoeming KPMG als accountant voor de boekjaren 2025 tot en met 2029

De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn en gaat over naar de stemming.

De voorzitter constateert dat er 174.405.006 stemmen voor, 72.847 stemmen tegen en 1.735.362 onthoudingen zijn. Het voorstel tot benoeming van KPMG als accountant voor de boekjaren 2025 tot en met 2029 is goedgekeurd met een stemuitslag van 99,96%.

5. Verlening van decharge

5a Ter stemming: voorstel tot verlening van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur over het boekjaar 2023

De voorzitter gaat over naar het agendapunt waarin wordt voorgesteld decharge te verlenen aan de leden van de Raad van Bestuur voor zijn of haar taakuitoefening in het boekjaar 2023, zoals dat blijkt uit het jaarverslag 2023 inclusief de jaarrekening en blijkt uit opmerkingen hier gedaan in de vergadering dan wel anderszins bekend zijn bij de aandeelhoudersvergadering.

De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn en gaat over tot de stemming.

De voorzitter constateert dat er 173.730.080 stemmen voor, 2.292.968 stemmen tegen en 190.187 onthoudingen zijn. Het voorstel tot verlening van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur over het boekjaar 2023 is goedgekeurd met een stemuitslag van 98,70%.

De voorzitter sluit het agendapunt af en gaat door naar agendapunt 5b.

5b Ter stemming: voorstel tot verlening van decharge aan de leden van de Raad van Commissarissen over het boekjaar 2023

De voorzitter geeft aan dat aan de orde is het voorstel tot dechargeverlening aan de leden van de Raad van Commissarissen voor de taakuitoefening in 2023, zoals dat blijkt uit het jaarverslag 2023 inclusief de jaarrekening en de informatie verstrekt in de vergadering dan wel informatie anderszins bekend bij de aandeelhoudersvergadering.

De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn en gaat over tot de stemming.

De voorzitter constateert dat er 173.865.158 stemmen voor, 2.157.890 stemmen tegen en 190.187 onthoudingen zijn. Het voorstel tot verlening van decharge aan de leden van de Raad van Commissarissen over het boekjaar 2023 is goedgekeurd met een stemuitslag van 98,77%.

De voorzitter sluit het agendapunt af en gaat door naar agendapunt 6.

6. Verlenging van de bevoegdheden van de Raad van Bestuur

6a Ter stemming: voorstel tot verlenging van de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot uitgifte van gewone aandelen en/of verlenen van rechten tot het nemen van gewone aandelen

De voorzitter geeft aan dat aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld tot verlenging van de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot 18 maanden na vandaag, om met goedkeuring van de Raad van Commissarissen gewone aandelen in het kapitaal van de vennootschap uit te geven en/of rechten tot het nemen van gewone aandelen in het kapitaal van de vennootschap te verlenen, welke bevoegdheid beperkt zal zijn tot 10% van het op vandaag geplaatste kapitaal en welke bevoegdheid niet zal worden gebruikt om dividend uit te keren in de vorm van aandelen.

De voorzitter constateert dat hier geen vragen over zijn en gaat over tot de stemming.

De voorzitter constateert dat er 175.910.029 stemmen voor, 300.462 stemmen tegen en 2.744 onthoudingen zijn. Het voorstel is goedgekeurd met een stemuitslag van 99,83%.

De voorzitter sluit het agendapunt af en gaat door naar agendapunt 6b.

6b Ter stemming: voorstel tot verlenging van de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot beperking of uitsluiting van het wettelijk voorkeursrecht

De voorzitter geeft aan dat aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld om de Raad van Bestuur met ingang van vandaag, voor een periode van 18 maanden, te machtigen tot het beperken of uitsluiten van voorkeursrechten van bestaande aandeelhouders met betrekking tot de uitgifte van gewone aandelen of het verlenen van rechten op aandelen op basis van de zojuist door u gegeven machtiging. Ook hiervoor geldt dat de Raad van Bestuur alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruik kan maken.

De voorzitter constateert dat hier geen vragen over zijn en gaat over tot de stemming.

De voorzitter constateert dat er 174.146.234 stemmen voor, 2.063.773 stemmen tegen en 3.228 onthoudingen zijn. Het voorstel is goedgekeurd met een stemuitslag van 98,83%.

De voorzitter sluit het agendapunt af en gaat door naar agendapunt 6c.

6c Ter stemming: voorstel tot machtiging van de Raad van Bestuur tot verkrijging van eigen aandelen door de vennootschap

De voorzitter geeft aan dat aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld om de Raad van Bestuur met ingang van vandaag, voor een periode van 18 maanden, te machtigen tot inkoop van gewone aandelen in het eigen kapitaal van ASR Nederland via de beurs of op een andere wijze. De Raad van Bestuur zal telkens alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruik kunnen maken. Maximaal 10% van het geplaatste aandelenkapitaal van a.s.r. op de datum van vandaag mag worden ingekocht, tegen een prijs die ligt tussen de nominale waarde van de betreffende aandelen en 10% boven een gemiddelde slotkoers over een periode van vijf dagen voorafgaand aan de dag van de verkrijging van de aandelen.

De voorzitter constateert dat hier geen vragen over zijn en gaat over tot de stemming.

De voorzitter constateert dat er 174.342.792 stemmen voor, 1.767.521 stemmen tegen en 102.922 onthoudingen zijn. Het voorstel is goedgekeurd met een stemuitslag van 99%.

7. Samenstelling Raad van Commissarissen

7a Ter bespreking: aftreden van Herman Hintzen als lid van de Raad van Commissarissen

De voorzitter licht toe dat de heer Hintzen na afloop van deze Algemene Vergadering zal aftreden. De heer Hintzen heeft zich acht jaar lang ingezet voor a.s.r. en was naast lid van de Raad van Commissarissen, vice-voorzitter, lid van de Audit en Risicocommissie en lid van de Remuneratiecommissie.

De voorzitter bedankt de heer Hintzen namens de gehele Raad van Commissarissen voor zijn bijdrage in de laatste acht jaren. De heer Hintzen bracht uitgebreide kennis en ervaring mee op het gebied van M&A en de kapitaalmarkten met een sterke focus op financieel- en risicomanagement. Verder heeft de heer Hintzen zijn kennis van vermogensbeheer, ALM aspecten, rentegevoeligheid van de portefeuille en herverzekeringsaspecten breed gedeeld. Ook had de heer Hintzen een goed beeld van de trends in de bank- en verzekeringsmarkt in een groot aantal landen. Deze aspecten zijn voor een onderneming als a.s.r. van grote waarde. Daarnaast werd de samenwerking met de heer Hintzen als prettig en constructief ervaren.

De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn en gaat door naar agendapunt 7b.

7b Ter stemming: gelegenheid voor de Algemene Vergadering tot het doen van aanbevelingen aan de Raad van Commissarissen

Overeenkomstig artikel 22.5 van de statuten van a.s.r. heeft de Algemene Vergadering de mogelijkheid om aanbevelingen te doen aan de Raad van Commissarissen in het kader van de voorwaardelijke voordrachten die zojuist zijn besproken. Personen die worden aanbevolen moeten voldoen aan de profielschets van de Raad van Commissarissen en aan relevante wet- en regelgeving.

De voorzitter constateert dat er geen aanbevelingen zijn gedaan voorafgaand aan de vergadering en dat er geen aanbevelingen vanuit de aanwezigen zijn.

7c Ter bespreking: kennisgeving van de voordracht door de Raad van Commissarissen tot benoeming van Bob Elfring als lid van de Raad van Commissarissen

Met het oog op het aftreden van de heer Hintzen is gezocht naar een nieuw lid voor de Raad van Commissarissen. In 2023 is daarvoor een selectieprocedure gestart met behulp van een selectiebureau. Zoals gebruikelijk is er allereerst een long list gepresenteerd aan de Raad van Commissarissen, deze bestond uit zeven personen (waaronder drie vrouwen). Vervolgens is een short list geselecteerd, waarmee door een afvaardiging van de Raad van Commissarissen gesprekken zijn gevoerd. Deze selectieprocedure heeft uiteindelijk geresulteerd tot voordracht van de heer Elfring. Deze voordracht wordt ondersteund door de Raad van Bestuur en de Management Board. Tevens is er een positief advies uitgebracht door de Centrale Ondernemingsraad en heeft DNB goedkeuring verleend voor de voorgenomen benoeming.

De heer Elfring voldoet aan de vereisten van het profiel van de Raad van Commissarissen, met name wat betreft zijn bestuurlijke en toezichhoudende ervaring in de financiële dienstverlening en verzekeringsmarkt, alsmede zijn expertise en kennis onder andere op het gebied van M&A, finance en risk management. De heer Elfring is onafhankelijk in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code. De Raad van Commissarissen is dan ook erg verheugd dat de heer Elfring bereid is om zich beschikbaar te stellen voor zijn benoeming.

De heer Elfring zal na zijn benoeming door de Algemene Vergadering tevens worden benoemd als lid van de Audit en Risicocommissie en de Remuneratiecommissie.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Elfring.

De heer Elfring licht toe dat hij reeds 40 jaar (internationaal) werkzaam is binnen de financiële dienstverlening en veel ervaring heeft opgedaan met onder andere investment banking, fusies en overnames, zakenbankieren en kapitaalmarkttransacties binnen een verscheidenheid aan bedrijven. De heer Elfring geeft aan dat het open karakter van a.s.r. hem aanspreekt en hij heeft bewondering voor de weg die a.s.r. heeft afgelegd na de beursgang. De heer Elfring wil graag een bijdrage leveren aan de voortgang van a.s.r.

7d Ter stemming: voorstel tot benoeming van Bob Elfring als lid van de Raad van Commissarissen

De voorzitter dankt de heer Elfring voor zijn toelichting en constateert dat er geen vragen zijn en gaat over naar de stemming.

De voorzitter constateert dat er 175.674.550 stemmen voor, 4.865 stemmen tegen en 531.900 onthoudingen zijn. Het voorstel tot benoeming van Bob Elfring als lid van de Raad van Commissarissen is goedgekeurd met een stemuitslag van 100%.

De voorzitter gaat over naar het volgende agendapunt dat ziet op de herbenoeming van de heer Wijn als lid en voorzitter van de Raad van Commissarissen. Voor dit agendapunt wordt de leiding van de vergadering overgedragen aan de heer Hintzen als vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen.

7e Ter stemming: voorstel tot herbenoeming van Joop Wijn als lid en tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen

Tijdens de Buitengewone Vergadering van Aandeelhouders is de heer Wijn op 28 oktober 2020 benoemd als lid van de Raad van Commissarissen en per 19 mei 2021 als voorzitter van de Raad van Commissarissen. Volgens het rooster van aftreden eindigt zijn huidige (eerste) benoemingstermijn bij het sluiten van de Algemene Vergadering op 29 mei 2024.

De Raad van Commissarissen is verheugd dat de heer Wijn zich beschikbaar wil stellen voor een herbenoeming voor een tweede termijn van vier jaar. Met zijn ruime kennis, ervaring en netwerk past de heer Wijn in het gezamenlijke competentieprofiel. Hij heeft zich in de afgelopen periode een kundige en toegewijde voorzitter getoond. Daarnaast past zijn visie op het evenwicht tussen de verschillende belangen van de stakeholders goed bij de visie van a.s.r. De Raad van Commissarissen is van mening dat de heer Wijn een waardevolle rol speelt in de Raad van Commissarissen en vindt dat de continuïteit gewaarborgd moet blijven. De voordracht wordt ondersteund door de Raad van Bestuur en de Management Board. De Centrale Ondernemingsraad heeft positief geadviseerd over de voorgenomen herbenoeming.

De vice-voorzitter geeft het woord aan de heer Wijn.

De heer Wijn geeft aan graag beschikbaar te zijn voor een herbenoeming voor een tweede termijn van vier jaar. In zijn eerste termijn van vier jaar heeft hij met veel plezier bijgedragen aan de groei van a.s.r. waarvan meest recentelijk aan de transactie met Aegon Nederland. De positionering van a.s.r., de betrokkenheid van medewerkers en de plezierige samenwerking spreekt de heer Wijn bijzonder aan. De heer Wijn geeft aan dat hij er naar uit kijkt om a.s.r. ook in de komende vier jaar verder bij te staan.

De vice-voorzitter constateert dat er geen vragen zijn en gaat over naar de stemming.

De vice-voorzitter constateert dat er 172.374.928 stemmen voor, 3.307.635 stemmen tegen en 530.652 onthoudingen zijn. Het voorstel tot herbenoeming van Joop Wijn als lid en tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen is goedgekeurd met een stemuitslag van 98,12%.

De voorzitter dankt de aandeelhouders voor het met deze stemuitslagen gestelde vertrouwen in de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en a.s.r.

8. Rondvraag

De voorzitter constateert dat er geen vervolgvragen zijn voor de rondvraag en gaat over naar de afsluiting.

9. Sluiting

De voorzitter geeft aan dat hij namens de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen de aandeelhouders hartelijk wil bedanken voor de aanwezigheid en bijdrage tijdens deze vergadering, maar ook voor de betrokkenheid bij a.s.r. in het algemeen en het gestelde vertrouwen. De medewerkers van a.s.r. worden hartelijk bedankt voor hun inzet in een bewogen jaar. De voorzitter geeft aan het zeer op prijs te hebben gesteld dat er veel verschillende vragen zijn gesteld en nodigt de aanwezigen van harte uit om gebruik te maken van de lunch aansluitend aan de vergadering.